

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 78. Quomodo differant, lex, præceptum, mandatum, regula, norma, permissio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42634

564 Q. 78. Quomodo differant lex, præceptum, mandatum, regula, norma, permissio. R.

§. I. Lex definitur à S. Tb 1. 2. q. 90. a. 4. O. Or- dinatio quadam rationis ad bonum commune ab eo, qui curam habet communitatis, promulgata: & à Suar. hic c. 12 n. 5. præceptum commune, iustum, stabile, sufficienter promulgatum; omnis enim lex est præceptum, quamvis non omne præceptum sit lex.

565 §. II. Præceptum & mandatum significant idem: per hoc autem differt præceptum à lege, I. quòd lex feratur à persona publica, pro communitate, & in bonum communitatis; præceptum autem possit ferri à persona privata ad privatam, v. g. à Domino ad servum, in bonum etiam privatam Domini, vel servi, vel cujuscumque alterius. 2. Quòd lex, per se loquendo, sit stabilis & perpetua, neque desinat etiam mortuo legislatore, nam cum feratur communitati, quæ non emoritur, & in bonum communitatis, quod semper necessarium est, nisi desinat aut mutetur materia legis, exigit esse perpetua, ut latè explicat Suar. c. 6. & 10. E contra præceptum communiter exspirat morte mandantis, uti dicitur n. 816. & 876.

566 §. III. Dixi, communiter, nam mandatum non exspirat morte mandantis, I. si sit ad pias causas, uti si quis mandarit dari eleemosynas, secundum dicenda l. 3. p. 2. n. 688. 2. Si sit favorabile doti Matrimoniali vel alicui Scholastico: 3. Si mandatarius jubebatur exequi post mortem, aut ante vel saltem post mortem: 4. Si res non sit amplius integra, id est, si executio mandati sit incepta; habetque locum in judiciis, & extenditur ad donationes & promulgationes nomine alterius faciendas: 5. Etiam si res sit adhuc integra, si executio alicujus gratiæ sit mandata in

in favorem alicujus, & non relicta ipsius arbitrio, uti n. 816. dicitur. 6. Si per potestatem legislativam specialiter ei tribuatur stabilitas, qualem in Societate JESU habent præcepta Superiorum, uti declaratur in Congreg. VII. Can. X. & Decreto LXVII. vide dicenda n. 876.

§. IV. Lex & præceptum hoc habent commune, 567. quòd inducant obligationem ad hoc ponendum vel omittendum, quòd pro objecto habent, sunt enim vinculum morale, quo subditus attinetur ad aliquid, ideoque sunt à Superiore ut tali, uti pluribus explicat *Suar. c. 8. & 14.* Convenitque etiam hoc legi permittenti, quæ saltem alios obligat, ne permissum impediatur aut ideo puniant, uti rectè *Suarez c. 15. n. 12.*

§. V. Regula & norma idem significant: per 568. hoc autem differt regula à lege & præcepto, quòd de se non inducat obligationem, nam consilium est regula agendorum, nec tamen obligat, hinc omnis lex & præceptum est regula, sed non omnis regula est lex aut præceptum; omnis tamen regula strictè dicta intendit positionem actûs, cujus est regula, uti etiam lex & præceptum.

§. VI. Permissio est facultas ponendi vel omit- 569. tendi aliquid: differt à lege, præcepto & regula, quòd non semper intendat vel approbet hoc, quòd permittitur, Deus enim physicè permittit peccatum, neque tamen intendit vel approbat: deinde etiam à lege & præcepto differt, quòd non obliget subjectum, cui fit permissio, sed tantum alios, ne impediatur, vel ne ideo puniant.

Q. 79. Quid sit consuetudo, & an quandoque 570. vim legis habeat. R.

§. I. Consuetudo facti, est repetitio actuum sine obligatione, uti consuetudo orandi ante mensam. Consuetudo juris, ab *Isidoro & Can. 5. dist. 1.* definitur,